

Pranje novca: Porezni predmeti

**DONOŠENJE SUDSKIH ODLUKA U PREDMETIMA
FINANSIJSKOG KRIMINALA**

Zakonska definicija u BiH

ZAKON O SPREČAVANJU PRANJA NOVCA, Član 2

- ▶ “Pranje novca” podrazumijeva a) zamjenu ili prijenos imovine, ako je ta imovina stečena kriminalnim radnjama, a s ciljem prikrivanja ili zataškavanja nezakonitog porijekla imovine ili pružanja pomoći nekom licu koje je umiješano u takve aktivnosti radi izbjegavanja zakonskih posljedica počinjenih radnji; b) prikrivanje ili zataškavanje prave prirode, mjesta porijekla, raspolaganja, kretanja, prava na ili vlasništva nad imovinom ako je ta imovina stečena kriminalnim radnjama ili činom učešća u takvim radnjama; c) sticanje, posjedovanje ili korištenje imovine stečene kriminalnim radnjama ili činom učešća u takvim radnjama; d) učešće ili udruživanje radi izvršenja, pokušaja izvršenja, odnosno pomaganja, podsticanja, olakšavanja ili davanja savjeta pri izvršenju bilo koje od navedenih radnji.

Tri faze pranja novca

▶ Pranje novca karakteriziraju tri faze:

1) *Faza plasmana*

2) *Faza raslojavanja*

3) *Faza integracije*

Faza plasmana

- ▶ **Faza plasmana** predstavlja početni unos “priljavog” novca ili imovine stečene nezakonitim radnjama u finansijski sistem.
- ▶ Općenito, ova faza služi u dvije svrhe: (a) oslobađa počinioca od držanja i čuvanja velikih količina gotovine (predmet Valenzuela); i (b) stavlja novac u legitimni finansijski sistem.
- ▶ U fazi plasmana perači novca su na najvećem riziku da budu uhvaćeni. U fazi plasmana perači novca su najranjiviji da budu uhvaćeni. Ovo je zbog toga što plasman velikih količina novca (gotovine) u zakoniti finansijski sistem može izazvati sumnju službenih lica.

Neke metode plasmana

Otplata kredita

Igre na sreću

Krijumčarenje novca

Razmjena valuta

Miješanje fondova

Faza raslojavanja

- ▶ Nakon plasmana slijedi **faza raslojavanja** (nekada je zovemo i *struktuiranje / konstruisanje*). Faza raslojavanja je najstroženija i često uključuje međunarodno kretanje fondova. Osnovna svrha ove faze jeste odvajanje nezakonitog novca od njegovog izvora. Ovo se čini uz pomoć složenog *raslojavanja* finansijskih transakcija koje prikrivaju tragove provjerama i raskidaju vezu sa osnovnim krivičnim djelom.

Metode raslojavanja

- ▶ *Korišćenje korporacija i fondacija*
- ▶ *Korišćenje “vratara”*
- ▶ *Korišćenje domaćih finansijskih institucija*
- ▶ *Korišćenje Offshore-a/Inostranih jurisdikcija*
- ▶ *Korišćenje trgovinskih posrednika*

Faza integracije

- ▶ Posljednja faza procesa pranja novca naziva se fazom integracije. U fazi integracije se novac vraća počiniocu iz naizgled zakonitih izvora. Nakon što su prvobitno plasirani kao gotovina i raslojeni kroz više finansijskih transakcija, nezakoniti prihodi su sada potpuno integrirani u finansijski sistem i mogu se koristiti u bilo koje svrhe.

Neke metode

- ▶ Zajmovi od kontrolisanih subjekata
- ▶ Plate od korporacija
- ▶ Nasljedstva
- ▶ Dobici od igara na sreću
- ▶ Dobit od dionica
- ▶ Darivanje vrijedne imovine
- ▶ Gotovina

Porezni predmeti

- ▶ Oprani novac često se ne oporezuje
- ▶ Nezakoniti prihodi često se ne oporezuju
- ▶ Legitimne kompanije ponekad ne plaćaju porez
- ▶ Pojedinci mogu prikrivati prihode

Al Capone

- ▶ Najozloglašeniji kriminalac Čikaga.
- ▶ Kockanje, Prostitucija, Nezakonita prodaja (šverc), Ubistva, Podmićivanje političara.
- ▶ Millionsi dolara.
- ▶ Brojna suđenja.
- ▶ Osuđen zbog poreznih prekršaja.

Praćenje novca vodi do poreznih predmeta

- ▶ Često nisu dostupni dokazi za osnovna (predikatna) krivično djela.
- ▶ Korišćenje istraga prema neto vrijednosti može dovesti do presuda u oblasti poreza.
- ▶ Korišćenje troškovne analize može dokazati predmete u oblasti poreza.
- ▶ Stručne analize i svjedočenja su ključni u ovim predmetima.

Porezni predmeti u BiH

- ▶ Poteškoće u dokazivanju namjere
- ▶ Stručne analize i izvještaji
- ▶ Korištenje posrednih dokaza
- ▶ Studije slučaja

Pitanja?